

IRN-II.5183.50.2021.PG

URZĄD MIASTA RADYMNIA
SEKRETARIAT

16. 04. 2021

Nr 2460 Zał. 1/1

1609

Przemyśl, dnia 12.04.2021 r.

Miasto Radymno
ul. Lwowska 20
37-550 Radymno

W odpowiedzi na pismo w sprawie wydania wytycznych konserwatorskich do opracowania dokumentacji dla zadania pod nazwą „Remont i przebudowa budynku wpisanego do rejestru przy ul. Rynek 1 w Radymnie wraz z rewitalizacją parku dolnego”, a także w nawiązaniu do wytycznych konserwatorskich znak: IRN-II.5183.258.2019.PG z dnia 23.12.2019 r. informuję, co następuje:

Hala targowa w Radymnie wzniesiona została w latach 1938-1939 w centrum placu rynkowego w Radymnie. Budynek zachował pierwotną modernistyczną bryłę z elementami nawiązującymi do architektury historycznej, wystrój architektoniczny, a także część ślusarki i stolarki okiennej i drzwiowej.

Hala targowa ze względu na wartości historyczne, artystyczne i naukowe podlega ścisłej ochronie konserwatorskiej na podstawie wpisu do rejestru zabytków pod nr A-1380 decyzją z dnia 18.02.2016 r. w związku z czym prowadzenie wszelkich działań mogących mieć wpływ na jej stan zachowania i wygląd wymaga uzgodnienia z Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Mając na uwadze wysokie wartości omawianego zabytku należy stwierdzić, że prace projektowe należy poprzedzić wykonaniem szczegółowej inwentaryzacji całego budynku, a także opracowaniem ekspertyz technicznych określających między innymi stan zachowania stropów i dachów. Ze względów konserwatorskich niezbędne jest wykonanie badań konserwatorskich elewacji, podcieni i głównego wnętrza hali, a także zachowanej historycznej stolarki i ślusarki otworowej, pod kątem ustalenia pierwotnej technologii wykończenia elewacji oraz jej kolorystyki, a także kolorystyki i ewentualnych dekoracji malarskich podcieni i głównego pomieszczenia oraz kolorystyki stolarki i ślusarki otworowej.

Pokrycie dachu:

- Opracowanie projektu budowlanego dotyczącego remontu dachu należy poprzedzić wykonaniem ekspertyzy stanu zachowania zarówno konstrukcji jak i poszycia.
- W wypadku zniszczenia poszycia oraz elementów konstrukcji dachowej nie widzi się przeciwwskazań do ich wymiany, pod warunkiem że zachowane zostaną istniejące formy dachów, a na pokrycie zastosowana zostanie blacha płaska łączona na rąbek stojący.
- W wypadku dekoracyjnych hełmów wieńczących narożne alkierze w elewacji południowej, wskazane jest pozostawienie ich w oryginale (jeżeli stan zachowania na to pozwoli) i poddanie pełnej konserwacji.
- W pracach projektowych dotyczących dachów zaleca się by uwzględnione zostały do wykonania rynny leżące, a nie tak jak obecnie wiszące, które przysłaniają gzymsy okapowe.

Elewacje i schody zewnętrzne:

- Należy zlikwidować przeszklenia i drzwi zamykające podcienia przed dawnymi wejściami głównymi w elewacji wschodniej i zachodniej, a także jedną z arkad w podcieniu elewacji południowej
- Bezwzględnie należy zachować istniejący wystrój elewacji wraz z jego częściowym uzupełnieniem i rekonstrukcją.
- Elewacje należy opracować w tradycyjnych, szlachetnych tynkach barwionych w masie, malowanych partiami (detal) lub w tradycyjnych tynkach malowanych całościowo, w technologii i kolorystyce zgodnie z wynikami przeprowadzonych na obiekcie badań konserwatorskich.
- Należy zachować i poddać konserwacji istniejącą na elewacji tablicę pamiątkową oraz elementy metalowe (maszty w zwieńczeniu wschodniego i zachodniego szczytu oraz kraty okienne).
- Schody zewnętrzne należy wykonać jako betonowe pokryte płukanym lastrykiem (tak jak obecnie). Nie dopuszcza się wykonania okładzin schodów z płytek kamiennych.

Układ przestrzenny:

- Z punktu widzenia konserwatorskiego konieczne jest całkowite zlikwidowanie wtórnych przeszkleń (okien i drzwi zamykających podcienia w elewacji wschodniej i zachodniej oraz jedna z arkad podcieni w elewacji południowej) w celu przywrócenia reprezentacyjnego charakteru elewacji oraz pierwotnego układu komunikacyjnego.
- Konieczne jest odtworzenie dwóch głównych, wtórnie zamurowanych, arkadowych wejść do budynku hali, usytuowanych w podcieniach w elewacji wschodniej i zachodniej.
- Mając na uwadze konieczność odtworzenia ww. pierwotnych wejść, dopuszcza się możliwość likwidacji wejścia w elewacji północnej i wykonania w jego miejscu dodatkowego lokalu handlowego.
- Ze względu na konieczność lokalizacji w budynku sanitariatów i kotłowni, zaleca się by usytuowane zostały one w podziemiach budynku, w przystosowanych do tego celu istniejących piwnicach. Dopuszcza się również możliwość poszerzenia istniejących piwnic lub wykonania pod budynkiem zupełnie nowych podziemi.

Wnętrza:

- Należy szczegółowo rozpoznać pierwotną konstrukcję oraz stan zachowania stropu nad głównym pomieszczeniem hali.
- W głównym pomieszczeniu należy wykonać badania konserwatorskie pod kątem określenia jego pierwotnej kolorystyki i ewentualnych dekoracji malarskich.
- W głównym wnętrzu hali należy przywrócić oryginalną formę stropu oraz kolorystykę i ewentualne dekoracje malarskie ujawnione w wyniku przeprowadzonych badań konserwatorskich.
- Mając na uwadze fakt, iż zarówno we wnętrzu głównej hali jak i przyległych pomieszczeniach w znacznej mierze zachowały się płytki lastrykowe (mogące pochodzić zarówno z czasu budowy jak i okresu powojennego) zaleca się, by posadzki w dobrym stanie zostały zachowane i uzupełnione płytkami lastrykowymi, o identycznych wymiarach i jak najbardziej zbliżonej kolorystyce, a posadzki zniszczone wymienione na nowe wykonane z podobnego materiału.

- Mając na uwadze okazały charakter głównego wnętrza hali, zasadne jest by w toku inwestycji zaprojektowane zostały jednolite stanowiska handlowe co przyczyni się do znaczącej poprawy estetyki wnętrza.
- Mając na uwadze stricte użytkowy charakter pobocznych wnętrz hali tut. Urząd, poza zasadnością ewentualnego zachowania starych lastrykowych płytek, nie widzi konieczności wydawania w tym zakresie bardziej szczegółowych wytycznych.
- W wypadku stwierdzenia złego stanu zachowania stropu i klatki schodowej w piętrowej części budynku dopuszcza się możliwość ich przebudowy.

Stolarka okienna i drzwiowa:

- Bezwzględnie należy zachować i poddać konserwacji wszystkie metalowe, składane drzwi usytuowane w podcieniu w elewacji południowej.
- Ze względu na stan zachowania stolarki i ślusarki okiennej widzi się zasadność wytypowania pojedynczych przykładów historycznej stolarki i ślusarki i poddania ich pełnej konserwacji. Natomiast okna i drzwi przeznaczone do wymiany należy zrekonstruować ściśle według wzorów historycznych w kolorystyce określonej w wyniku badań konserwatorskich.
- W elewacjach w których nie zachowały się przykłady pierwotnej stolarki i ślusarki otworowej należy zaproponować rozwiązania o współczesnych konstrukcjach jednak pod względem formy i podziałów nawiązujące o rozwiązań historycznych.

Instalacja fotowoltaiczna:

- Mając na uwadze lokalizację budynku w ścisłym centrum zabytkowego miasta, indywidualne zabytkowe wartości hali, a także biorąc pod uwagę formy istniejących dachów oraz ewentualną widoczność paneli fotowoltaicznych na budynku, z punktu widzenia konserwatorskiego należy stwierdzić, że instalacja paneli byłaby dopuszczalna jedynie pod warunkiem iż byłyby one niemal całkowicie niewidoczne z przestrzeni Rynku.
- Ze względów konserwatorskich na lokalizację paneli byłyby możliwe dwie połacie dachów od strony południowej, a więc dach nad podcieniami oraz dach pomiędzy alkierzami. Należy zaznaczyć, że panele musiałyby być zamocowane bezpośrednio na połaciach dachów (bez pulpitowych rusztowań) co znacząco ograniczyłoby ich widoczność. Pod rozważę można poddać jeszcze ewentualnie południową połać dachu nad piętrową częścią budynku.
- Należy podkreślić, że wydanie pozwolenia na wykonanie instalacji fotowoltaicznej na dachach hali wymagać będzie opracowania dokumentacji wraz ze szczegółowymi wizualizacjami ilustrującymi widoczność paneli z różnych miejsc placu rynkowego.

Przebudowa dolnej części płyty rynku:

- Mając na uwadze aktualny stan zagospodarowania Rynku w Radymnie z punktu widzenia konserwatorskiego widzi się zasadność jego modernizacji.
- Ze względu na wysokie walory estetyczne hali targowej, a szczególnie jej południowej elewacji wyróżniającej się w poziomie parteru długim arkadowym podcieniem oraz narożnymi alkierzami zaleca się, by przy projektowaniu założono jak największe wyeksponowanie tej części budynku.
- Zasadne jest również wyeksponowanie obrysu fundamentów nieistniejącego ratusza na przykład poprzez zaznaczenie ich obrysu w nawierzchni lub nieznaczne nadmurowanie ponad poziom nawierzchni i wypełnienie zielenicem.

- Nie widzi się przeciwwskazań do likwidacji szaletów miejskich i wstępnie dopuszcza się możliwość lokalizacji mniej więcej w tym miejscu wity mogącej służyć do handlu produktami sezonowymi.
- Zaleca się pozostawienie fontanny i utrzymanie jej istniejącej formy, charakterystycznej dla lat 60-70-tych XX w.
- Widzi się zasadność usunięcia części drzew, jednak decyzja o ich usunięciu musi być podporządkowana do ogólnej koncepcji zagospodarowania Rynku.
- Nie widzi się przeciwwskazań do przebudowy oświetlenia Rynku oraz wykonania nawierzchni z kamienia naturalnego jednak rozmieszczenie oraz rodzaj lamp, a także typ nawierzchni muszą być podporządkowane ogólnej koncepcji zagospodarowania Rynku.
- Nie widzi się przeciwwskazań do budowy kanalizacji deszczowej odwadniającej Rynek.
- Ponadto podkreśla się, że prowadzenie w obszarze Rynku w Radymnie wszelkich prac ziemnych wymagać będzie przeprowadzenia badań archeologicznych w formie nadzoru, po wcześniejszym uzyskaniu pozwolenia na prowadzenie takich badań.

Podkarpacki Wojewódzki
Konservator Zabytków

Beata Kot

Otrzymują:

①. Adresat

Do wiadomości:

1. Teczka obiektu
2. A/a - Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu
ul. Jagiellońska 29, 37-700 Przemyśl